

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS GLOBOS NAMŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ INDIVIDUALAUS SOCIALINĖS GLOBOS IR (AR) PAGALBOS PLANO SUDARYMO IR PERŽIŪRĖJIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis Šiaulių miesto savivaldybės globos namų socialinių paslaugų gavėjų individualaus socialinės globos plano (toliau – ISGP) ir individualios pagalbos poreikio plano (toliau – IPP) sudarymo ir peržiūrėjimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) yra skirtas Šiaulių miesto savivaldybės globos namų (toliau – Globos namų) socialinių paslaugų gavėjų savybių, poreikių sričių išskyrimui, įvertinimui ir individualių socialinės globos planų pildymui.
2. Tvarkos aprašas sudarytas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. A1- 46 „Dėl socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“ ir galiojančiomis redakcijomis.
3. Sudarant paslaugų gavėjui ISGP/IPP vadovujamasi šiais principais:
 - 3.1. Adekvatumo principas. Sudarant ISGP/IPP atsižvelgti į paslaugų gavėjo poreikių vertinimo rezultatus, kuriais remiantis taikyti asmeniui atitinkamą pagalbą, paslaugas, priemones ir kitus reikalingus metodus.
 - 3.2. Aktyvinimo principas. Visų planuojamų paslaugų, priemonių ir pagalbos tikslas – įgalintas, savarankiškas, savimi pasitikintis, kitus motyvuojantis, įstaigos veikloje dalyvaujantis paslaugų gavėjas.
 - 3.3. Visapusiškumo principas. ISGP/IPP sudarymas grįstas pozityviu bendradarbiavimu tarp Globos namų darbuotojų, paslaugų gavėjų bei jų globėjų, šeimos narių, artimųjų, giminaičių ir kitų įstaigų reikalingais specialistais siekiant jų įtraukimo. Pagal paslaugų gavėjo poreikius ISGP/IPP sudaryme dalyvauja: paslaugų gavėjas, padalinio vadovas, socialinis darbuotojas, individualios priežiūros darbuotojas, slaugytojas pagal galimybes paslaugų gavėjo globėjas(-ai), šeimos narys(-iai), artimasis(-ieji), giminaitis(-čiai) ir kitų įstaigų reikalingi specialistai.
 - 3.4. Realistiškumo principas. Padėti paslaugų gavėjui išsikelti realų ir jo galimybes atitinkantį įgalinimo tikslą bei jam įvykdyti reikalingus uždavinius, priemones, atsakingus asmenis. Jeigu paslaugų gavėjas tikslo išsikelti negeba tikslo iškelia ISGP/IPP sudaryme dalyvaujantys asmenys, stebint paslaugų gavėją.
 - 3.5. Patogumo principas. Sudaryti ISGP/IPP taip, kad būtų patogiu naudotis praktiniame darbe visiems specialistams: aiški plano struktūra, forma, pildymo ypatumai ir kt.
 - 3.6. Optimalios plano apimties, detalumo užtikrinimo principas. ISGP/IPP naudotis, kaip darbo instrumentu.

II. ISGP SUDARYMAS, PERŽIŪRĖJIMAS IR KOREGAVIMAS

4. Sudarant ISGP yra įvertinami visi asmens sveikatos, laisvalaikio organizavimo, socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo, specialieji ir kiti poreikiai, atsižvelgiant į asmens gebėjimus, gabumus, silpnybes ir stiprybes, santykį su šeima, artimaisiais ar draugais, socialinę riziką, dalyvumo lygį,

ypatumus, susijusius su amžiumi, branda, etnine kilme, kalba, religija, lytimi, rasine priklausomybe ir kita, taip pat įvertinta: asmens savarankiškumo, savitarnos, asmeninės higienos įgūdžiai, elgesio, bendravimo, valgymo, miego, namų režimo įpročiai, individualūs poreikiai, interesai, pomėgiai, padidėjusio ar neįprasto jautrumo tam tikriems garsams, lytėjimui, kvapams, drabužiams, maisto sudėčiai, skoniui, skausmui, temperatūrai buvimas, kita svarbi asmens, jo globėjo, rūpintojo, kitų šeimos narių ar artimųjų giminaičių pateikta informacija, reikalinga tinkamai suteikti paslaugas, pagalbą. Vertinant asmens konkrečių paslaugų, pagalbos poreikius ISGP ir IPP detalai aprašomos sritys, kuriose jis yra labiau savarankiškas, kur ir kokios konkrečios pagalbos jam reikia.

5. Kiekvienam naujam socialinių paslaugų gavėjui vieno mėnesio (adaptacijos) laikotarpyje renkama detali informacija apie asmenį, kokiomis priemonėmis bus siekiama socialinės globos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, numatomos socialinės, sveikatos priežiūros, savarankiškumo ugdymo, motyvacijos palaikymo ir skatinimo paslaugos, užpildant individualių asmens poreikių vertinimo formą:
 - 5.1. Ilgalaikė/trumpalaikė socialinė globa – priedas Nr. 1;
 - 5.2. Dienos socialinė globa įstaigoje (dienos centras „Goda”) priedas Nr. 3;
 - 5.3. Dienos socialinės globa asmens namuose (integrali pagalba) priedas Nr. 5;
6. Atsižvelgiant į individualių asmens poreikių vertinimą, socialinių paslaugų gavėjui sudaromas ISGP, kuriame pateikiama detali informacija apie tai, kokiomis priemonėmis bus siekiama plano tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, detalizuojamos paslaugos (socialinės, sveikatos, savarankiškumo ugdymas, motyvacijos pačiam atlikti įvairias veiklas, palaikymas, skatinimas, didinimas), pagalbos poreikis srityse, siekiant numatyti rezultatų rodiklius.
 - 6.1. Ilgalaikė/trumpalaikė socialinė globa – priedas Nr. 2;
 - 6.2. Dienos socialinė globa įstaigoje (dienos centras „Goda”) priedas Nr. 4;
 - 6.3. Dienos socialinės globa asmens namuose (integrali pagalba) priedas Nr. 6;
 - 6.4. Dienos socialinė globa įstaigoje (dienos centras „Goda”) priedas Nr. 7 „Mano asmeninis planas“ parengtas vadovaujantis lengvai suprantamos kalbos principais.
7. Socialinių paslaugų gavėjas kartu su specialistais sudarydamas savo ISGP/IPP, turi galimybę išreikšti savo požiūrį į religiją ir mitybos pasirinkimą (veganas, vegetaras ar kt.). Specialistai atsižvelgdami į paslaugų gavėjų poreikius parenka atitinkamas paslaugas bei maitinimą. Priedas Nr. 8
7. Remiantis Socialinės globos normų aprašo, IV priedo, 4 punkto, 4.3 dalimi atvykusiam į socialinės globos įstaigą asmeniui, dėl sudėtingos adaptacijos ne ilgiau kaip vienam pusmečiui gali būti sudaromas preliminarus ISGP, kuris ne vėliau kaip po pusmečio turi būti peržiūrimas. ISGP (įskaitant ir preliminarų) senyvo amžiaus asmeniui paprastai sudaromas ne vėliau kaip per 1 mėnesį, asmeniui su negalia (taip pat ir turinčiam sunkią negalią) – ne vėliau kaip per 1,5 mėnesio nuo asmens atvykimo į Globos namus ar pradėjus teikti socialines paslaugas dienos centre.
8. ISGP sudaro globos namų specialistai, kurių dalyvavimas susijęs su socialinių paslaugų gavėjų savybių, poreikių sričių išskyrimu ir paslaugų gavėjų problemų analize. Plano sudaryme gali dalyvauti pats paslaugų gavėjas, gebantis išreikšti savo nuomonę bei paslaugų gavėjų artimieji, giminaičiai (jei tokie yra). Visa tai yra užfiksuota asmens byloje pridedamuose dokumentuose, nurodant dalyvavusių asmenų vardus, pavardes ir atstovaujamų įstaigų pavadinimus ar ryšį su asmeniu.

9. ISGP sudaromas vienerių metų laikotarpiui.
10. Remiantis Socialinės globos normų aprašo IV priedo, 5 punkto, 5.1 dalimi – užtikrinama, kad ISGP būtų peržiūrimas ir tikslinamas (įtraukiant socialinių paslaugų gavėjus) ne rečiau kaip 1 kartą per metus, o atsiradus naujoms, su asmens sveikatos būkle ar naujais asmens poreikiais bei įgūdžiais susijusioms aplinkybėms, iškart po šių aplinkybių atsiradimo.
11. Remiantis Socialinės globos normų aprašo IV priedo, 5 punktu, 5.3 dalimi – užtikrinama, kad specialistai, planuodami ir teikdami socialinę globą asmeniui, nuolat palaikytų ryšį su asmens globėju, rūpintoju, o esant poreikiui, su kitais šeimos nariais ar artimais giminaičiais, jiems pageidaujant, pateiktą informaciją apie ISGP sudarymo, peržiūrėjimo ir vykdymo eigą, jei tai neprieštarauja paslaugų gavėjo interesams.
12. Socialinių paslaugų gavėjų ISGP turi būti užpildytas laiku, maksimaliai išsamiai, tvarkingai, valstybine kalba, su visų dalyvaujančių specialistų ir artimųjų (jei tokie yra) parašais. Atsakingas už socialinių paslaugų gavėją socialinis darbuotojas atsako už savalaikį dokumento rengimą ir pildymą.
13. Po metų arba atsiradus naujoms aplinkybėms, susijusioms su socialinių paslaugų gavėjo sveikatos būkle ar poreikiais, ISGP turi būti peržiūrimas ir tikslinamas.
14. Peržiūrėtame ir patikslintame ISGP yra pateikti ir įvertinti socialinės globos teikimo laikotarpiu pasiekti rezultatai, įvertinti asmens paslaugų poreikių pokyčiai bei numatytos naujos priemonės, susijusios su šių poreikių tenkinimu.
15. Su ISGP supažindinami visi su paslaugų gavėju dirbantys specialistai ir suinteresuoti asmenys.
16. ISGP informacija saugoma kompiuteryje ir skaitmeninėje laikmenoje (USB).

III. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ ĮTRAUKIMAS Į INDIVIDUALAUS SOCIALINĖS GLOBOS PLANO KŪRIMĄ

17. Paslaugų gavėjui su negalia pagal įvertintus poreikius ISGP/IPP yra numatytomos priemonės, užtikrinančios asmens specialiųjų poreikių tenkinimą.
18. Pradėjus teikti paslaugas naujam socialinių paslaugų gavėjui, socialinis darbuotojas kaip specialistas analizuoja ir renka informaciją bei kartu su socialinių paslaugų gavėju vertina tokias sritis kaip: mokymasis ir žinių taikymas, gebėjimas atlikti kasdienio gyvenimo užduotis, bendravimas, judėjimas, savipriežiūra, kasdieninė buitis, tarpasmeniniai santykiai ir ryšiai, pagrindinės gyvenimo sritys, bendruomeninis, socialinis ir pilietinis gyvenimas. Socialinių paslaugų gavėjai ir atskirų skyrių specialistai aptaria ir suplanuoja taip, kad išvardintos paslaugos būtų tikslingai teikiamos pagal paslaugų gavėjų savarankiškumo lygį ir išsakytus poreikius.
 - 18.1. **Mokymosi ir žinių taikymo poreikių sritis.** Kiekvienas socialinių paslaugų gavėjas turi jam priskirtą „Savą asmenį“ – socialinį darbuotoją (ar kitą asmenį t.y. kitas įstaigos darbuotojas, draugas, kitas paslaugų gavėjas ir pan.), į kurį gali kreiptis susidūrus su tam tikromis problemomis. Socialinis darbuotojas padeda socialinių paslaugų gavėjams ugdyti jų konfliktų valdymo įgūdžius bei gebėjimą tvarkytis stresinėse situacijose.
 - 18.2. **Kasdienio gyvenimo užduočių ir jų atlikimo poreikių sritis.** Ši sritis susijusi su gebėjimais savo kasdieniame gyvenime atlikti vieną (paprastą) ar kelias (sudėtingesnes) užduotis.

- 18.3. **Bendravimo poreikių sritis.** Globos namuose dirbantys specialistai padeda socialinių paslaugų gavėjams susitvarkyti su bendravimo sunkumais, baimėmis bendraujant su nepažįstamais asmenimis įvairiose situacijose – viešose vietose. Socialinių paslaugų gavėjai turintys kalbos sutrikimų skatinami bendrauti raštu, arba kitais, jiems priimtinais būdais ir pagalbinėmis techninėmis priemonėmis, todėl vertinami jų bendravimo įgūdžiai ne tik vartojant lietuvių ar kitas užsienio kalbas, bet ir kitais būdais. Esant poreikiui socialinis darbuotojas padeda socialiniams paslaugų gavėjams palaikyti jų gebėjimą bendrauti žodžiu, raštu, taip pat vertina kaip paslaugų gavėjas geba priimti girdimą informaciją ir ar geba ją analizuoti bei suprasti.
- 18.4. **Judėjimo poreikių sritis.** Vertinant socialinių paslaugų gavėjų judėjimo poreikių sritį vertinama, ar asmenys geba savarankiškai keisti kūno padėtį, ar saugiai tai atlieka, kokios pagalbinės techninės pagalbos priemonės reikalingos, kad asmenys nekeltų pavojaus savo sveikatai. Taip svarbu įvertinti ar socialinių paslaugų gavėjai geba savarankiškai naudotis techninės pagalbos priemonėmis, ar reikalinga pagalba judant, keičiant kūno padėtį, judant už įstaigos ribų. Kineziterapija – ugdoma darbinė bei kitos užimtumo formos, kuriomis siekiama ugdyti paslaugų gavėjų darbinius įgūdžius, išlaikyti fizinį aktyvumą, stiprinti fizinę jų sveikatą, lavinant ir atkuriant funkcijas. Socialinių paslaugų gavėjai yra skatinami domėtis savo sveikata, kiekvienas gali išreikšti pageidavimus, kokio tipo mankštose nori dalyvauti. Visa tai fiksuojama ISGP. Socialinių paslaugų gavėjams pageidaujant ir esant poreikiui yra teikiamos gydomojo masažo paslaugos.
- 18.5. **Savipriežiūros poreikių sritis.** Siekiant įvertinti savipriežiūros poreikių sritį stebimas ir vertinamas socialinių paslaugų gavėjų gebėjimas pasirūpinti savo asmens higiena. Vertinama kokia pagalba ir kokios techninės pagalbos priemonės ar specialiosios priemonės reikalingos socialinių paslaugų gavėjams, siekiant patenkinti jų poreikius. Globos namuose dirbantys specialistai siekia kuo ilgiau išlaikyti socialinių paslaugų gavėjų savarankiškumo įgūdžius.
- 18.6. **Kasdieninės buities poreikių sritis.** Įstaigoje organizuojamas kasdieninių gyvenimo įgūdžių ugdymas (ugdomi kasdienio gyvenimo įgūdžiai padedantys tvarkytis su pinigais, sumokant mokesčius bei apsiperkant, planuojant ir atliekant maisto gamybos, namų ruošos, aplinkos tvarkymo darbus ir t.t.), darbinė (ugdomi darbiniai įgūdžiai per įvairius rankdarbius (siuvimas, siuvinėjimas, mezgimas, dailės dirbiniai iš popieriaus, siūlų, antrinių žaliavų ir pan.), meninė, sportinė, religinė veiklos bei sociokultūrinių įgūdžių ugdymas. Esant poreikiui karu su asmeniu vykstama į parduotuves ir pan.
- 18.7. **Tarpasmeninių santykių ir ryšių poreikių sritis.** Ši sritis susijusi su veiksmais ir užduotimis, reikalingais bendraujant ir palaikant ryšius su kitais žmonėmis neformaliose ir formaliose aplinkose. Socialiniai darbuotojai konsultuojama socialinių paslaugų gavėjo ir jo šeimos narių socialinių, sveikatos, specialiųjų poreikių tenkinimo, švietimo ar kitų problemų sprendimo klausimais. Teikiama informacija, susijusi su socialinių paslaugų gavėjo bei jo šeimos poreikiais. Tarpininkaujama tvarkant dokumentus įvairiose institucijose, padedant spręsti socialines, sveikatos, ūkines bei buitines problemas, palaikant santykius su artimaisiais, sutvarkant dokumentus dėl techninės pagalbos įsigijimo, būsto ir aplinkos pritaikymo. Socialinių paslaugų gavėjams užtikrinamos sąlygos bendrauti tarpusavyje su kitais socialinių paslaugų gavėjais, darbuotojais, taip pat esant poreikiui išvykti už įstaigos ribų ir susitikti su

artimaisiais, giminaičiais ar draugais. Taip pat vykti į gydymo įstaigą, prekybos centrą, banką ir pan.

18.8. **Pagrindinių gyvenimo sričių poreikių sritis.** Ši sritis apima asmens gebėjimą įsitraukti ir dalyvauti tokiose pagrindinėse gyvenimo veiklose kaip užimtumas, apsipirkimas, finansinių sandorių atlikimas. Atsižvelgiant į kiekvieno asmens sveikatos būklę, galimybes ir poreikius, organizuojamas turiningas laisvalaikis, kurio metu lankomos parodos, dalyvaujama renginiuose, žaidžiami stalo ir lauko žaidimai, organizuojamos išvykos, ekskursijos, susitikimai su įvairių sričių specialistais, socialinių paslaugų gavėjus dominančiais klausimais. Sudarytos sąlygos tenkinti asmeninius religinius poreikius, skaityti knygas, naudotis internetu ir t.t. Socialinių paslaugų gavėjai gali naudotis savo turimais pinigais apsiperkant. Socialiniai darbuotojai padeda paslaugų gavėjams susidaryti pirkinių sąrašus, planuoti ir organizuoti savo išlaidas ar atlikti norimus piniginius pervedimus už sveikatos, ar papildomas kitas paslaugas.

18.9. **Bendruomeninio, socialinio ir pilietinio gyvenimo poreikių sritis.** Ši sritis susijusi su gebėjimu įsitraukti ir dalyvauti socialiniame gyvenime bendruomenėse, socialinio ir pilietinio gyvenimo srityse už globos namų ribų. Globos namų specialistai siekia socialinių paslaugų gavėjų kultūrinio ir visuomeninio veiklumo. Pagal socialinių paslaugų gavėjų poreikį organizuojamos įvairios veiklos, organizuojamas pasyvus laisvalaikis – poilsis. Taip pat socialinių paslaugų gavėjai esant poreikiui gali dalyvauti tam tikrų asociacijų veikloje, priklausyti politinėms partijoms ir jose dalyvauti.

19. Atlikus individualų asmens poreikių vertinimą, kartu su socialinių paslaugų gavėju tolimesniame etape planuojama reikalingų socialinių paslaugų teikimo trukmė, dažnumas, priemonės ir kt.

IV. IPP VERTINIMAS, SUDARYMAS IR PERŽIŪRĖJIMAS

17. Individualios pagalbos poreikio planas - tai asmens savarankiškumo bei poreikių vertinimas, kurie gali būti tenkinami socialinėmis paslaugomis apgyvendinimo vietoje. Poreikių vertinimas apima šias sritis:

- 17.1. savipriežiūros;
- 17.2. maisto ruošos;
- 17.3. judamumo;
- 17.4. ryšių su išorine aplinka palaikymo;
- 17.5. finansų valdymo;
- 17.6. dienotvarkės planavimo;
- 17.7. bendravimo.

18. Individualios pagalbos poreikio vertinimas atliekamas vadovaujantis šiais kriterijais:

- 18.1. Individualumas - kiekvieno paslaugų gavėjo savarankiškumo lygis bei turimi/trūkstanti gebėjimai vertinami individualiai, atsižvelgiant į asmens interesus, galimybes, stipriąsias ir silpnąsias puses;
- 18.2. Kompleksiškumas - Į paslaugų gavėjų vertinimo metu žiūrima kompleksiskai – svarbi informacija, surinkta iš įvairių šaltinių. Šio vertinimo metu gauta informacija ir paskirtos socialinės paslaugos įtraukiamos į ISPP;
- 18.3. Pritaikymas negalia i- vertinimas atliekamas ir metodai bei priemonės parenkami, atsižvelgiant į negalios pobūdį;

- 18.4. Komandinis požiūris - šis vertinimas yra tik dalis visapusiško įvertinimo, atliekamo įvairių sričių specialistų, todėl svarbus nuolatinis bendradarbiavimas su kitais specialistais (atvejo vadybininku, sveikatos priežiūros specialistais ir kt.);
- 18.5. Vertinimas vyksta nuolat ir aplinkoje, maksimaliai artimoje realiai aplinkai;
- 18.6. Paslaugų gavėjas - aktyvus vertinimo proceso dalyvis.
- 18.7. Vertinimo metu taikomi metodai ir priemonės: informavimas, anketavimas, struktūruotas interviu, stebėjimas.
19. Vertinimą atlieka ir IPP sudaro socialinis darbuotojas bendradarbiaudamas su kitais įstaigos specialistais.
20. Pagalbos poreikio vertinimas atliekamas ir IPP sudaromas per 1 mėn. nuo paslaugų teikimo pradžios ir peržiūrimas ne rečiau nei 1 kartą per metus ar atsiradus pokyčiams.
21. IPP sudaromos šioms akredituotoms socialinės priežiūros paslaugoms: apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose, apgyvendinimas apsaugotame būste, teikiant laikino atokvėpio paslaugas.
22. Pildomi šios IPP formos:
 - 22.1. Individualus pagalbos planas laikino atokvėpio paslaugai (įstaigoje/asmens namuose) Nr. 9
 - 22.2. Individualus pagalbos planas (Apsaugotas būstas) Nr. 10.
 - 22.3. Individualus pagalbos planas (Savarankiško gyvenimo namai) Nr..11
23. Su IPP supažindinami visi su paslaugų gavėju dirbantys specialistai ir suinteresuoti asmenys.
24. IPP informacija saugoma kompiuteryje ir skaitmeninėje laikmenoje (USB).

V. ISGP/ IPP ĮGYVENDINIMAS

20. Įgyvendinant ISGP ir IPP, Globos namų specialistai bendradarbiauja su socialinių reikalų departamento socialinių paslaugų, socialinių paslaugų skyriaus atstovais, sveikatos priežiūros specialistais ir kitų institucijų specialistais.
 21. ISGP ir IPP įgyvendinimą prižiūri, kuruoja ir kontroliuoja įstaigos vadovo pavaduotojas socialiniams reikalams Jis konsultuoja socialinius darbuotojus individualių asmens poreikių vertinimo, asmens ISGP pildymo, socialinės pagalbos teikimo klausimais.
-